

Nõlvaku Kaie pühhi-süuke tegemisest

Kae lk 2

Suur kokkovõtõ tima-havadsõst jutuvõistlusõst

Kae lk 3

Kats jutuvõistlusõ võidujuttu

Kae lk 4

Hää lehelugõja!

Järgmäne Uma Leht tulõ

2023. aastaga 12. vahtsõaastakuu pääväl.

Ilosat jõuluaigu ja hüvvä vahtsõt aastakka!

UMA LEHE TOIMÕNDUS

Timahavadsõ Kreutzwaldi mälehtüsmedäli ja stipendiumi saaja

Timahavadsõ Kreutzwaldi mälehtüsmedäli saaja omma Võro Kreutzwaldi kooli eesti keele ja kirjandüse oppaja Linna-mäe Helena ja Leesalu Raili.

Kreutzwaldi stipendiumi sai seokõrd Antsla gümnaasiumi 12. klassi opilanõ Liiveri Karl-Sander.

Mälehtüsmedäli ja stipendiumi saaja kuulutõdi vällä Kreutzwaldi mälehtüspääväl 14. joulukuul Fr. R. Kreutzwaldi memoriaalmuusõumin.

Katõ muusõumi perrepäiv Postitii pääl

17. joulukuul pidävä Postitii vee-ren olõva Karilatsi vabaõhumuusõum ja Eesti suurõtiimuusõum

jouluaõ perrepäivä «Heletävä joulu Postitii pääl». Kiä tuul pääväl kää üten muusõumin, saa tõõsõ muusõumi piledi 20% parõmba hinnaga. Eesti suurõtiimuusõumin mängitäs hilgadsimängu, meisterdedäs helkavit kuusõehtit, sõidõtas saaniga, mekitäs paa seen keedetüt joulutsäid ja krõbistõdas vehverkuukõ. Karilatsi vabaõhumuusõumin uutva küläliidsi jouluaignõ rehetarõ ja eesti talo, kon trehvätäs joulusikka ja jouluvanna ja meisterdedäs lihtsit vana ao joulehtit.

Mõnistõ kooli muusigapesä joulukontsõrt

Mõnistõ kooli muusigapesä and 19. joulukuul kell 14 Mõnistõ rahvamajan joulukontsõrdi. Üles astva muusigapesä väiku ja suurõ pillimängjä ni laulja ja oppaja kah. Ettekandmisõlõ tulõ nii perimusmuusikat ku autorilaulõ.

UL

Aastaga bussijuht om Rumaski Endel. Kagu ütiistranspordikeskus, miä kõrraldas ütiistransporti Põlva ja Võro maakunnan, nimmas timahavatsõs aastaga bussijuhi Vilustõn elävä Rumaski Endli, kiä sõit bussiliine päämidselt Veriora ja Põlva kandin.

UL

Film savvusannasõsarist

RAHMANI JAN

Võromaa juuriga filmitegijä Hints Anna edimäne täüspikk dokumentaal-film «Savvusanna sõsara-d» jõud edimäst kõrda lina pääle 2023. aastaga vahtsõaastakuul Ameerigamaal tähtsä Sundance'i filmifestivali dokumentaal-filme võistlusprogrammin. Seo om edimäne Eesti filmitegijä ja päämidselt Eesti inemiisi tett dokumentaal-film, miä jõud ütele maailma viiest tähtsämbäst filmifestivalist.

Tuust, kuimuudu Võromaa savvusannun üles võet film valmis sai, kõnõlõs Hints Anna väikun Umalõ Lehele antun intervjuun.

Kuis tull' Sul mõtõ tetä sääne dokumentaal-film?

Ku ma olli 2015. aasta sügüse Taimaal imäga kluustrih, tull' sääli meditiirmise aol tunnõ, et tulõ tetä savvusannast ja naisist film. Lät-si munga mano, et pallõlda märkmikku, kohe tuu mõtõ üles kirotä. A munk es lupa, ütelf, et säädüs om sääne, et kluustrih tohe-i kirotä. Palssi edesi, et äkki muido juusk hää mõtõ pääst är, a munk ütelf, et ku om hää mõtõ, jääs tuu alalõ. Pääle 26 päivä vaikusõh oll' tuu mõtõ iks mukka jäänü ja sõs ma tiidse, et tulõ sääne film tetä.

Miä om Su meelest tuu, miä pand seon filmin naisi kõnõlõma väega ummi ja rassõhit asjo?

Ma olli naisiga esi sannah kah, tekkü sääne väega umma-muudu ruum, tervendüse

PRAKASHI TUSHARI PILT

Filmi produtsent Ostrati Marianne ja režissõör Hints Anna savvusanna läve pääl.

vägi. Ma esi kõnõli kah sääli sannah ummi asju ja algusõst pääle oll' selge, kuis mi taad filmimi. Inemiisi vaihõl tekkü usaldus. Ma lubasi, et näütä naisilõ, kink luu filmi jääse, matõrjali inne, ku montaaži lukku panõ, nii et naasõ olli filmiprotsessin üten. Kõik tundsõva, et lugudõ jagaminõ om tähtsä tervendüse osa ja et noist kõnõlõminõ tõi joba sannah pallo tervendüst. Tull' kimmäs tunnõ, et ka kaejil om vaia noid juttõ kullõlda, et naa luu kumasõ vasta, andva jõudu, pandva tundma, et mi olõ-i ummi murriga ütsindä. Et saami ütehkuuh mõskõ uma kere ja henge päält valu ja häbü maaha.

Midä taa filmi tegemine Sullõ hindäle andsõ?

Om olnu säidsmeaastanõ tiikund... Seo om nii pikk aig, et ei kujuta ette, kuis saanu nii pikält tetä midägi, miä esihindä hen-

gele midägi ei paku. Ma tunnõ, et kõik jupi seo filmi tegemise seeh omma andnu mullõ ku inemisele ja filmitegijäle väega pallo. Must om saanu tävvelikult protsessi-usku inemine: tähtsä om olla tiikunna pääl, mitte õnnõ mõtõlda tulõmusõ pääle. Egä silmäpilk ja opitunn tuu tiikunna pääl om tähtsä, ütskõik, ku rassõ ka ei olõssi. Sõs nakkas henge tulõma elämise rõõm, teno. Egäst olo-kõrrast ja inemisest saa oppi ja hengeh nakkas elämä vabahus. Ja õnnõ hengeliidseh vabahusõh saa ellä ka luuvus. Luuvus oppas meid edesi jõudma, kooni tiikunna lõpuni. Olõ opnu, et ma piä uskma hindä sisetunnõ: või-olla, et kiäki tõnõ olõs joba mitu aastat varrampa taa filmi är lõpõtanu, rahulõ jäänü, a ma es jää rahulõ inne, ku jäie peris rahulõ. Ma tunnõ är, ku asi saa valmis, nakkas juuskma, tulõ

kokko. Seo om illos tunnõ!

Kuimuudu tege seo film maailmalõ tutvambas mikandi savvusannakultuuri?

Ma looda, et filmi kaeja tund pääle filmi, et olõssi nigu esi kah sannah käünü. Mi filmih om tunda savvusanna tervendüse väke, et savvusann olõ-õi õnnõ kere mõskmisõ kotus, a nigu kerik, pihituul, puhastusõ paik. Sundance'i festivalil om joba plaan, et ma laula sääli tulõ ümbre Võromaa rahvalaulõ ni kõnõlõ savvusannast. Põlisameeriklaisi higitelgi omma väega selge paralleel savvusannaga. Ka festivali nimetüs, päävä tands, om kõüdet põlisameeriklaisiga. Seo om nii suurõ tähendü-sega, et õkva sääli festivalil nakkas pääle «Savvusanna sõsaridõ» tiikund.

Võro Waldorfi kooli edimäne jõululaat kõraś rahha koolilõ maja ostmisõ fondi

FASTRÕ MARIKO

Puulpäävä, 10. joulukuu pääväl peeti Võro Waldorfi kooli Väike Werrone Kuul ja Aid võrõ latsiaia Terve Pere Aid edimäst jõululaata. Tuu es olõ peris harilik jõululaat, selle et õnnõloosi, kohvigukraami ja kallõndri müügiga kõra-ti rahha latsiaialõ ja koolilõ maja hindäle ostmisõ fondi.

Seo aasta om Waldorfi latsiaia ja kooli jaos olnu tsõõrikidõ tähtpäivi aasta. Nimelt sai latsiaid kümme ja kuul viis aastat vanas. Taa aoga omma mõlõmba asotusõ jõudsahe kasunu:

latsiaid om saanu mängu- ja sõimõrühmä Navilõ ni kuul kasunu põhikoolis. Edimäst kõrda kooli ja latsiaia aoluun oll' kokko kogonu nii hulga joutu, et saadi kõrralda ütime jõululaat.

Waldorfi asotuisi man om tähtsä oppajidõ ja vanõmbidõ teküs kuuntüü. Latsõ olli esi, üten klassikaaslaisi, vanõmbidõ ja oppajidõga tennü laada jaos egäsugumaisi meisterdüisi, küdsänü kohvitarõ jaos piirakit, tennü õnnõloosi. Oppaja Guerrin' Triinu juhendamisõl olli paprõkotikõisi sisse saanu ja müügis pantu esiki aiavilä- ja lillesiimne.

Laada aigu sai opitarrin mängi ja meisterdä, kaia etendüst «Hõpõsõrg», kullõlda latsi laulmist, Soonõ Katrini kandlõmängu, latsi pillimängu ja Kuusigu Kirsika kontsõrti.

Laadalõ oll' tulnu päält latsõvanõmbidõ ja vanavanõmbidõ ka peris võõrast liinarahvast. Paistu, et kõik jäivä väiku laadaga rahulõ, näütüses vähämbä koolilatsõ olli rahul, et näivä ummi sõpru latsiaiaist. «Suur lämmi rõõmsa miil om, et om sääne kogokund olõman, ja mul om hää miil, et latsiaia ja kooli vanõmba saava tutvvas,» kõnõl Terve Pere Aia direktri Soonõ Katrin.

Laada aos oll' valmis saanu latsiaia ja kooli 2023. aasta sainakallõndri, miä om nigu väiku teedüsteos, kost saa lukõ latsõ arõnõmisõst, pedagoogikast ja Waldorfi asotuisi tüüst Võromaal, a kon seen omma ka latsi joonistusõ. Kallõndri ostmisõga saa tukõ latsiaida ja kuuli uma maja ostmisõl. Kallõndrit müvväs Võro Waldorfi koolin Kreutzwaldi 34 Võro liinan.

Kiä taht kah maja ostmisõ fondi rahha anda, saa tuud tetä SA Werrone konto pääle EE392200221066418062 vai MTÜ Terve Pere Selts konto pääle EE571010220210808228.

FASTRÕ MARIKO PILT

Mückeri Liisi ja Ilvesse Liis Terve Pere Aiaist laadal kallõndrit mõõmān. Kallõndrit saa edespiten osta Võrolt Werrone koolist.

M Ä R G O T U S

Söögi peräst pühä pedämäldä ei jää

NÕLVAKU KAIE,
märgutaja Mõnistõst

ega aastaga parembas. No olõmi arru saanu, et müügil om vääga pallu ka sääne kraami, medä ilmangi vaija ei olõ, ja kõigin kirivein ja kavvõst peri pakikõisin ei olõ sukugi kõgõ paremba kompvegi ja piskviidi. Olõmi ka tuuga ärä harinu, et ku mõnda süüki esi tetä ei viisi, sis saat poodist. Ja sis mi aruta, et konh poodin paremb, kohn hõelamb suitsuliha vai verivorst, koogi vai saladi.

Tulli miilde venneaigõ jõulu. Sääne aig olõ küll vääga kauõdõ jäänu, ku jõulupuud kardinõidõ takka pedi käkmä, tuud ei mäletägi, aga aigu pedi esi löüdmä, virk olõma ja aigõst söögikraami kodu kokku vedämä.

Tüü man aruti naasõ, määne sai kõgõ paremb tulõ ja mis sis krõngli vahele sokuta, ku kaneeli enämb sukugi kotun ei olõ.

Esi sai aigõst vehverkoogitainast tettüs ja mitu õdagut nuid kuukõ küdsetüs.

Poodist ostõt vehverkoogitainaga olõ tuul aol sääne jant, et tõnõkõrd taad küll müüdi, a latsist olõ kahju, ku naa tuust egasugutsõid kujukõisi vällä lõiki, a ahust võttõn olli nuu kõvõrigu ja krobõlitsõ. Lõhn peaaigu olõ, a maitsõ...

Õigõ taina retsepti sai imä käest, kel ta päään olõ, selle et ega aasta naid esi tekk. Es lähä tuu tsukru kõrvõtamine ja siirubi kiitmine mul alasi häste ja valmis koogikõsõ saie nigu kahvatu, a ku rosinõid lämmeile koogõlõ pääle tsüsi vai tõnõkõrd tuhksukurd müüdi, et glasuuri tetä sai, sis olõ vääga häste.

Tuhksukurd tetti tõnõkõrd esi kah kohviveskin, aga tuu massin võisõ nii nassu minnä, vahtsõt es olõ enämbüisi osta

ja tuu massõ nii-üldä puhta tüü pääl inemise kuupalgast enämb ku kümnendä osa.

Jõulupuulpäävä joosi lõunõ aigu tüü mant kodu kohetust pandma, et saiatinas õdagus kerkünü olõs. Ku õdaguspuuldõ kodu sai, sis edimene asi saia ahju. Liha küdsämisest es mõista mõtõldagi. Ku olõski liha kostki saanu, os tuuga pallu aigu lännü.

Suur asi, ku olli verivorsti kostki pikän hannan saistõn kätte saanu. Ja hää miil olõ, ku egaite jaos jõuluvana koti õkva sääne asi olõ saanu, medä taalõ vaija olõ.

Aga tuu jutt, et kuis tinavaasta pühhiga saa... Murõt om pallu ja ega päivi loet ja kullõt manu. Nuil, kel kodu kaotamise kirvõs pää kotsil saie, vaivalt tuu peräst murõt om, mea pühhi aigu süvvä. Esiasi, kas pala kaalast alla lätt.

Aga nii hädälitse ja mudsulda mi viil ei olõ, et hääd süüki tetä ei mõista, ku kõkõ kallimbat kraami poodist osta ei talda.

Ku võttunu tinavaasta kätte ja jättünü enne jõulõgi mõnõ seebika telekast kaemalda, kerinu jala aigõst kõtu alt vällä, kaenu, medä kapin-sahvrin olõman ja medä vaija, et esi pühis mõnd vanna hääd süüki tetä. Võinu vällä otsi ka vana retseptiraamadu ja käünü aigõst ka kõrra nimekirjaga poodin. Esiki vanun Nõukogudõ Naisin om haid retsepte ja oppuisi, kuis mitte miistki medägi hääd tetä. Esi lõüse säält koguni ütlämise, et ku pernaanõ juhtus poodist munnõ saama, sis võinu tetä tuud ja tuud...

Kaemi ümbre ja mõtlõmi, kas meil on õks põra hädä käen. Odavamba tulõva umatett asja kimmäde ja vast jääs sis vähämbäs sääne hallõ pilt, et jõulupuulpäävä viil poodin valmis söögi leti iihn hannan saistas. Sis saias vast konagi mi riigin ka nii kauõdõ, nigu mitmal puol muijal, et jõulurahu om kaupmehil kah.

Helüaida ja Uma Lehe märgotuisi sari.

Seo märgotus sünnüs veebilehe helüait. ee ja Uma Lehe kuuntüün. Taadsamma märgotust saat kullõlda autori esitusen Helüaida lehe pääl.

Pulga Jaani mõtõlus

Pini oppas hukan inemist

Neil päivil sai mi poolõvereline laika aasta vanas. 8. detsembril eläsi tä üle ka uma edimäse purгаа, ku nii kõlbas üldä. Pinikene käänd pää Mõnistõ poolõ ja kai, kus lumõhelbe muudkui tulõva; üle kuuõ miitre es selläde esiki pini silm. Nähvi (nii om pini nimi) pääkolun tegüsi määnegi seos. Timä esivanõmba omma elänu Ida-Siberin ja säält üttestõist nännü.

Aga midä tiid seost ilmaelust 40aastanõ Tambet, timä peremiis? 40aastanõ vöi uma varsa-aruga minnä kohe taht, kost tagasi inämb tulla ei mõista. Tuuperäst piat tasakaalu mõttõn olõma viil kõrval üts piniaru, mia mäletäs läbi põlvkondõ, mis om purгаа.

Ja pinikene tekk otsusõ: mitte sammugi ei tohe Tambetist maha jää. Terve 8. detsembri käve näide elu ja asjatoimõtus niimuudu. Järgmine päiv satõt vaiksõt lummõ ja Tambetil olõ liikumisvabadus jäl käen. Vot nii saava põlitsõ siberlasõ vabadusõst aru. Tuu om piaiagu nigu tunnõtõt paratamatus.

Tuu ei olõ kaugõltki nii, et ma sõida ja käü ja kae, kon taha ja kuipallu taha. Ja et pini kõgõ kallimp varandus om peremiis, sis tuud vöit võrrõlda inemiisi kodumaaga.

Järjest inämb saa selges, et inemiisi rändlemist tulõ piirada. Aga kuis sa piirat, kui inämb pinne ei peetä ja latsigi põlõtas tuulsamal põhjusõl.

Ma olõ hulk aigu imestänu: kõik aig kõnõldas, et ilm saa hukka. Moraal ja eetika ja mis kõik om joba är häänu. Aga ilm esi ei olõ hukka saanu. Äkki selle, et omma olõman pini, kelle käest hukka mineväl inemisel võimalus oppust võtta. Ja hillä-tassa mõni võttki, tõsõ umakõrda noidõ käest. Eriti tegüsi mullõ säändse mõttõ pähä, ku ma loi Sommeri Lauri koostõt jutukoku «Tundmata palu», mille om kirutanu Jaigi Juhan ja mis seenimaani rahva hulgan pia tundmata. Jai-gil omgi kirjän nii, et inemise muudkui võtva mõtsa maha ja tarkus om näide seest pinne sisse kolinu.

Tulõtami miilde, et Jaik kuuli inämb-vähämb sis, ku ma süünd. Ma sai nüüd 75. Mis om tuu aoga muutunu? Pinne om vähämbäs jäänu. Mõtsuga om nii, nigu Jaigi aigugi.

Järeldüse jääse egalütel hindä tetä.

PULGA JAAN

Aastaga lõpõtusõs

Seokõrd es jätä ma siiä kirotamisõs väega pallo ruumi. Aastak saa jo pia otsa, mis tan õks pikält arota. Mõnõ uskva, et tuu, midä mi aastavaihtusõ aigu teemi, om tähtsä ja lupa tulõvat aigu ette kuuluta. Ma usu, et varatsõmbast aost hulga inämb ja tõsitsõmpa uutva inemise vahtsõlt aastagalt rahhu.

Rahulist aastagalõppu ja vahtsõt aastakka!

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molõvihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee
Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee
Keeletoimõndaja: Laivi Org, laiviorg@gmail.com
Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellimine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Tõsõ kundi otsast

Ettevõtja PINDMAA AIGAR märgotas tan ilmaasju pääle tsipa tõsõ nuka alt, ku hariligult kaema harinu oltas.

Egäpäävä uudissõ

Joba pia kolm aastat um maa-ilm olnu segi ja egäpääväne elo tege püürdit. Nuu püürdmise ei olõ parõmbas minemise poolõ, umma hoobis ilmaelo ullisminegi poolõ. Mõnõ ao iist panni esi kah tähele, et joba kolmõ-nelä aigu üüse nakaš mul uni är minemä.

Edimält es saa arvu, mis tuu viga vöi olla. A ku olõt üüse ülevän, sis nakkat iks mõtõlma ja midägi lugõma. Loi Aarma Gunnari viimätsen raamatun kirjapantuid tõõterri ja pruuvsõ arvu saia, mille mul und ei olõ. Jõudsõ vällä mõttõni, et massikommunikatsioon tuu egä päiv meile hiidütävät teedüst. Ütskõik, kas tiit aolehe, raadio, televiisori vai interneti vallalõ, jääs kõik, mis säält tulõ, kohegi alatiidvuste alalõ ja arvada tüütäs üüse pää tuud teedüst ümbre. Tuupääle vöigi uni är minemä.

Kõnõli noist asjust kalli kaasa ja sõpruga. Jõudsõmi ütitselt arvamissõlõ, et midä veidemb pääväuudissit loet, kullõt ja vahit, toda kergemb um. Tei hindäga säändse

kokkuleppe, et inämb ei telli aolehte. Ka arvutin ei tii inämb uudissidõ lehti vallalõ. Televiisorist kae õnnõ saatit, kon ei olõ halva seen. Egä katõ nädäli takast neläpäivil de ooda Umma Lehte, selle et säält ma ei olõ löüdnü üttegi säänest uudist, mis käü närvele vasta vai aja hinge täüs. Innembi umma säält läbi arm-sa võro keele säändse sõnumi, mis tegevä hingele hääd ja süämel lätt kerembäs.

Ku ma tuu otsussõ är olli tennü, sis nii suur ime, ku tuu um, paari nädäli peräst lätõs unõrüt paika.

Tuu aig, miä innemba kullu noidõ massinidõ ja uudissidõ pääle, tulõ kuigi iks är täütä. Saa tuud tarvita mõtsan juuskman vai jalutaman käümises. Vahepääl käü suu pääl kõndman. Mõnikõrd loe mõnt säänest raamatut, miä and kosutust ja tege hengele hääd.

Niimuudu olõ esi palfu rahulikumb ja saa parõmbalõ läbi nii esihindä ku ligimäidsiga. Saa ellu tuvva pallu rohkõmb õnnõ, armastust ja hääd sõnna ku egäpääväde uudissidõ vuu seen eläden.

Tei veidü aigu tagasi rosoljed ja halgatu tuud kraami lõikun miilde, ku laabsas om põra söögitegemine lännü ja ku vähä mis esi pidusüüke tetä viisimi.

Ennembi puhasti heeringegi otsast lõpuni ärä ja luu tullu ütekaupa vällä korjada. No võtat pakist filee, päämine tüü omgi lõikmine ja kõik saa pallu kerembäde valmis.

Kiä mäletäs viil, kuis kotun rulaati keedeti? Tetti vast viil mitund sorti...

Jõulu omma põra pea ussõ iihn ka nuil, kiä tuust vällägi es tii, et poodi jo enne märdipäivä kulda ja karda täüs olli. Kõik tahtva tetä pühis sääntseid süüke, medä ega päivi laua pääle ei panda. Vaija om märguta, medä kodu tuua, südikraamist praadilihani ja vehverkoogitainast pasteedimassani.

Verevorstõ kotun tegemise muud om kah armõdu kauõdõ jäänu. Mõni muiduki tege, ots sooligu ja vere ja mässäs, et tullõv paremba... No mine tiia, tuu kah õnnõ asi, kas saava hää vai lätvä summa. Olõ muiduki aig, ku küündleid ja verevorstõgi poolõst detsembri enämb poodin müvvä es tohe, sis olõ tuu liinainemine õnnõga kuun, kel sugulanõ vai tutva tsiku pedi ja vorstõ tekk.

Ku viil minevā aasta olõ seitungiin ja raadion moodun tuu veidü andsak ja ärä leierdet jutt, et pühhi aigu om päämine murõ iiba süümine ja tuust saadu tervüsehädä, sis no tükis asi tõsõlõ poolõ viltu kiskma. Arutõdas, et kas õks om võimalik kõkkõ hääd osta ja süvvä. Hõela ao...

Määndse omma õigõdõ ollu nuu hõela ao?

Jõulukuu Tiiu aokirjan om jutt pühhi pedämisest nõuka-aol ja Seili Liisi tulõtas säält miilde, et es jää mi hättä ka sis. Nuil viimädseil rubla-aastõil olli poodi õigõ tühjä ja ku medä müvvä olõ, pedi tundõ viisi järjekõrran saisma. Ku uma kruun tull, saije poodiriulu tasahaaval võõra-maa kraami täüs. Aga edimält olõ küll jõulu aigu hulga nuid latsi, kiä hallõ meelega päält pedi kaema, mea mõnõ tõsõ, kel vanõmbõil raha enämb, jõuluvana käest saije.

Kolmõnurgõline advendiküünel olõ rikkusõ näütämise asi, vällämaa sokulaadi enämbüisi poodiaknõidõ pääl kaemises.

Raha poolõst lätõs asi siski

a keriguraamatist tulõ vällä *Paur*. Tuud nimme om mõnikõrd kirutõt ka *Pauri* (9 kandjat). Lõuna-Pärnumaa Saarde Kärstu mõisan panti *Paur* ülele noorõlõ mehele, kiä hingelugõmisõn 1826 olõ joba naabusõn Voltveti mõisan.

Ainukõnõ Eestimaa kubõrmangu *Baur* panti Virumaal Kohtla mõisan. Säält tulõ häste vällä keelemäng priinime andmisõl. Lauri talu peremehe perrele panti *Laur* ja tõsõlõ perrele säält talun riimin nimi

Baur. Tiia-ei kas sääne nimevalik es miildü, egäl juhul om sama pere Jõhvi keriguraamatun hoobis tõsõ nimega. Kohtla mõisa *Baur*, *Wihmann* ja *Tude* omma keriklikult kõik *Tude* nimega, vast sõs ka umavaihlõ sugulasõ.

Nimi tulõ saksa keele vana-moodulidsõst sõnast *Baur*, miä tähendäs 'talupoig'. Ku sõna olõ maakiilde lainat, sõs kirutõdi tuud tugõva *p-ga*. Ao joosul om *b-ga* kirutamist veitüs jäänu, nimekujul *Baur* om kandjiti

alla kuvvõ. Täämbäde saksa sõna *Bauer* muudu nimme om Eestin rohkõmb: 143 kandjat. Priinime Puur (71 kandjat) alussõs om sakõst viil vanõmb sõnakuju, keskalambsaksa *bür* [buur], tähendüs om iks 'talupoig'.

Paursoni nimi panti Vahtsõ-Nõo mõisan (üts algtal, Reinu, om õkva täämbäde Elva liina lähkүн). Nõo keriguraamatu näütäse, et nime saaja olli Pauri Andresse Jüri, Pauri Jaani Juhan ja Pauri Piitre

Märt ummi perriga. Näile panti priinimi joba olõman Pauri lisanime perrä. Tuu tähendüs vöi olla iks sama: 'talupoja'. Priinimi kokku om sõs 'talupoja poig'. Paursoni nimme kirutõdi edimält taani muudu: *Paursen*. Kõgõ vanõmban priinimmiga personaalraamatun om nätä nii *Paursen*, *Paurson* ku üle mäkerdet nimekirotus, kon om tahet *son-ist -sen* tetä. Ildamb jäi ammõtlikus *son-lõpp*.

SAARÕ EVAR

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas perekunnanimmi periolõmisõst ja tähendüest.

Paur ja Paurson

Paur (55 kandjat) om kuvvõn paigan tegünü nimi. Paurson (58 kandjat) om üte kotussõ nimi.

Baur panti 1809. aastal Kane-pin Sõristõ mõisa tallipoisilõ, kiä küll joba 1811 olõ säält är

lännü. 1820. aastal panti *Paur* Vahtsõliina mõisan ülele Pältri küläst peri suguvõsalõ, velli Piitre, Jaani ja Jakapi perrätulõjilõ. Kõik Pauri nime kandja elli 1826 joba muial, Viitka ja Tsäpsi külän, a Pältri külän om iks olõman kotus nimega Pauri-mägi – kas sõs varatsõmbast vai illatsõmbast aost.

Tartumaal panti seo nimi kujul *Baur* Jõe mõisan (Maarja-Magdaleena). Villändimaal Suurõ-Kõpu mõisan kirutõdi hingelugõmistõ *Pauer*,

Jutukõnõlõja ja kirjapandja Luhamaalt

RAHMANI JAN

Timahavadsõ Uma Lehe jutuvõistlusõ võidujutu autori Kõo Leo takan käkvä hinnäst Setomaal Luhamaal Hindsa külän elävä Kuldmäe Leo ja Ojameetsa Airi. Tüüelon pallõdõ nafaliidsi inemiisi ja juhtumii-siga kokko puttunu Leo om jutustaja ja pallo lugõnu Airi mõist jutu selgele ja hää stiiliga kirja panda. Niimuudu sündü ka võidujutt «Koh nukah?», midä saa lukõ seo lehe perämdäse küle päält.

Leo om tüütänü säänsin paigun, kon omma olnu suu-rõlt jaolt mehe. Noidõ mihi siän om iks olnu ka lõvva-poolikit. Nii om täl umast tüüaost hulga nafaliidsi mä-lehtüisi ja tedä hinnätki om parra nafasoonõga õnnistõt. Päämidselt om Leo pidänü Võro liina esi asotuisin auto-juhiammõt. Päält koopera-tiivi ja KEKi om tä tüütänü elektrivõrgun, sidevõrgun ja viivõrgun. Ütel aol olli timä käen kõik tähtsä Võro liina elo jaos tarvilidsõ tiidmise ja võtmõ. «Kunagi sünnü-pääväl sai üteldüs, et ma lasõ ülepää Võro liina pümmes! Mul olli alajaama võtmõ, alajaamast saanu trahvo väl-lä võtta. Viitorni võti olf kah, olõs saanu vii är kihvitä. Si-deh olõs saanu generaatori saisma panda ja nii olnugi kõik liin pümme,» tulõtas

RAHMANI JANI PILT

Kõo Leo nime taadõ käkvä hinnäst Ojameetsa Airi ja Kuldmäe Leo.

Leo ütte umaaigsõt praalmist miilde. Kats päivä pääle tuud sünnü-päivä sai Leo ülemb telefoni-kõnnõ. «Helistedi, et kellä neläs piät autojuht julgõolõgi kabinetti jutulõ tulõma. Ma

lätsi autoga, et sis ei saa nä minno kõrraga kinni panda. Sääl küsti kufalt, kavva taa äh-värdämine käü. Minno lubati kinni panda, ku viil säänsit juttõ aja,» seletäs Leo, kuis tuukõrdnõ nafategimine lõppi.

«Naid juttõ om Leol kistu-malda. Ummi juttõga tä mu är tekä,» seletäs Airi. A kui-muudu sündü jutukirotaja Kõo Leo? «Olf hallõ, et tä õnnõ mullõ noid juttõ kõnõlõs. Mul-lõ väega miildüse Uma Lehe

jutunuka ja sis kai, et saada mõnõ jutu võistlusõlõ kah,» seletäs Airi. Airi om peri Vahtsõliinast, a tull' Luhamaalõ raamadukokko tüüle. Pääle Airi tüületulõkit naas Leo hoolõga raamadu-

Jutuvõistlusõ kokkovõtõ

Timahavatsõlõ Uma Lehe jutu-võistlusõlõ saadõti kokko 67 hääd võrokeelist juttu. Jutu-kirotajit olf seekõrd 43.

Toimõndusõ hindajidõ kogen olli seekõrd Kahro Marek, Sainasti Ene, Uguri Kadri ja Vaaba Janek. Päält näide hinnas katõgooria «Muusika mu elon» juttõ Eesti Rahvaluulõ Arhiivi (ERA) hindajidõ kogo. Muusigajuttõ loi Brauni Mihkli, Kaasiku Mairi, Kõmmusõ Helen, Orasõ Janika, Toomeos-Orglaanõ Kärri, Valpri Valdo ja Viidingu Taive.

Aituma kõigilõ kirotajilõ ja hin-dajilõ!

PÄÄPREEMIÄ

- **Kõo Leo**, jutt «Koh nukah?». Jutu-võistlusõ 1.–2. kotus.
- **Leinusõ Arvo**, jutt «Muna om targõmp ku kana». Jutuvõistlusõ 1.–2. kotus.
- **Plaado Maritte Arianne**, jutt «Puhtidõ mängmine». Jutuvõistlusõ 3. kotus.
- **Noortotsi Eveli**, jutt «Latsõ-põlvõkodo». Katõgooria «Mis om kodo?» võidulugu.
- **Soka Ülle**, jutt «Muusika mu elon». Katõgooria «Muusika mu elon» võidulugu (ERA hindajidõ kogo).

ERÄPREEMIÄ

- **Väljandu Ellen**, jutt «Kavval ku repän». Eläjajutu eräpreemiä.
- **Vankri Silvi**, jutt «Kuis ma edi-

mäst kõrda kerkoh käve». Kogo-kunnajutu eräpreemiä.- **Urmi Aili**, jutt «Mata tüü». Kooli-jutu eräpreemiä.
- **Ökva Margit**, jutt «Kotus, kon olla, ei olõ viil kodo». Märgotus-jutu eräpreemiä.
- **Saarõ Hedy**, jutt «Lossi lõõdmise lugu». Vaimujutu eräpreemiä.
- **Aidma Hele**, jutt «Kiitsemi supi kokku». Essütüsjutu eräpreemiä.
- **Alopi Ene**, jutt «Lugu Keremi uibust». Aoluujuutu eräpreemiä.
- **Hanimäe Heidi-Hele**, jutt «Vanapaganaidõ hainatüü kuuvalgõl». Imejutu eräpreemiä.
- **Potteri Laura**, jutt «Linda». Muusigaoppajutu eräpreemiä.
- **Orassoni Rael-Adiina**, jutt «Mis ma laulõst arva?». Muusigajutu

eräpreemiä.

- **Oleski Villem**, jutt «Oi, oi, oi lambalugu». Pätijutu eräpreemiä.
- **Kürsa Ere**, jutt «Kae kost ahv». Reisijutu eräpreemiä.
- **Raudkatsi Ene**, jutt «39. Mu kodo... elo edimäne». Kodoigätsüse eräpreemiä.
- **Reilikale Kalev**, jutt «Tark Prints». Pinijutu eräpreemiä.
- **Plumanni Kaja-Riina**, jutt «Kink puult vai kink vasta». Keerolidsõ ao jutu eräpreemiä.
- **Müürsepä Külli**, jutt «Muusika mu elon». Muusigajutu eräpreemiä.
- **Holsteini Sirje**, jutt «Koolnu husi lugu». Hainatüüjutu eräpreemiä.
- **Liiva Aasa**, jutt «Lõpp hää, kõik hää». Keskkunnatiidlikkusõ eräpreemiä.

- **Hillepi Einar**, jutt «Mis om kodo?». Märgotusjutu eräpreemiä.
- **Murde Kerdo**, jutt «Mustkunstnik». Tsirkusõjutu eräpreemiä.
- **Kesk-Lainõ** (varonimi), jutt «Ullusõtük tsirguga». Kiusamisõ-jutu eräpreemiä.

HÄÄ JUTU PREEMIÄ

- **Nurmetalo Katrin**, jutt «Kodotii kunstniku».
- **Koido Riina**, jutt «Mis tähendäs üts pini?».
- **Karu Helena**, jutt «Esädepäiv».
- **Liira Singa**, jutt «Kavaleri püüdmine».
- **Puuri Siiri** (varonimi), jutt «Mino perämidse triibulidsõ».
- **Patte Maimu**, jutt «Kolmõ-kuningapäiv».

kogon käümä ja nii tuu tutvus edesi lätõ. Päält latsi sündümist naas Airi Misson hoolõkoton tüül käümä. Latsiaid olf hoolõ-kodoga saman majan, nii olf sääl hää kävvü. Ildampa om Airi pidänü Luhamaa kordonin koka ammõt ja parhilla om tä tõlkja ja keeleoppaja. Vinne keele eriklassist saadu mõistminõ avitas täl täämbädsel aol üle arvuti vinläisile ja ukrainlaisilõ eesti kiilt opada. «Koolial mullõ kirändit kirota es miildü, a ma olõ pallo lugõnu, vast om midägi külge kah jäänü,» kõnõlõs Airi umast kirotajasoolikust. Katõ aasta iist saatsõ Airi Uma Lehe jutuvõistlusõlõ Kõo Leo jutu «Madalahe matõt kikas», miä sai hindamiskogo käest nii korgõ punkti, et tunnistõdi võistlusõ 3. kotussõ väärilidses. A timahavanõ jutt «Koh nukah?» om jutuvõistlusõ üts katõst võiduluust.

Küläelo kiis

Leo ja Airi kitvä, et täämbädsel pääväl käü Luhamaal kõva seldsielo. «Leima Aarne om kõva iistvõtja, meil om vahtsõnõ külätarõ ja te-küs küläselts,» kõnõlõs Airi. Küläselts tege talgopäivi, kõrraldas matku, minevä aasta vaheti kohaliku mehe umal jõul kerko vuudrõlavva vällä. Luhamaa külä sai tuuperäst aasta iist Võro maakunna aasta küläs ja olf üle Eesti aasta külä kandidaat.

Hindajidõ kokkovõtõ timahavatsõst jutuvõistlusõst

Uguri Kadri:

Peris huvitav olf lukõ, mis tulõ sis, ku kirotama nakkasõ neo inemise, kiä egä päiv taad joht ei tii. Perimüstiidüse mõttõn omma neo teksti kõik ilmkistumalda tähtsä. Ütle mi sis, et väega tähtsä om meelen hoita, et mi siän eläs viil inemiisi, kiä latsõn elli ilma elektrildä ja säitsmekiis ütentarõn. Vai sis et imä käest üle kümä saia olf viil mõnõküme aastaga iist egäpääväne asi ja kiäki es nurisõ. Ütle mi sis,

et mõnõn mõttõn olõmi ütiskunnana virka edesi lännu, teno jumalalõ.

Tõnõ jutt om jutustaminõ esi. Väega pallo olf ilosit kujotamiisi. Ökva nigu tšekendüs tulõ silmä ette, ku loet. Tegemiisi kirjapandminõ lät tsi-pa rassõmbalt. Kirotaja näge taad juhtumist ummi silmi iih, a kas lugõja jaos saiva kõik tarvilidsõ sõna kirja? Vast jäi midägi kirja pandmalda? Viil rassõmb om ummi tundmiisi ja mõttit kirja panda nii, et lugõja arvo saassi, kuimuudu neo asä (kotus, tegemise, tundmisõ) ütsütega kokko sünnüse. A hää miil olf lukõ ekä juttu, hää miil olf nätä, et mooduaasust saa kah võro keelen kõnõlda. Hää miil olf tunda, et nii pallo om viil mee leh. Kõik naa jutu kokko olli mu jaos ku piigli, kost esihinnäst ja täämbäst ello kaia.

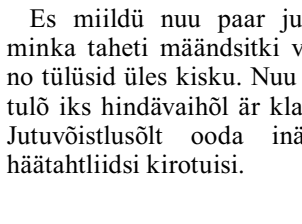
Kahro Marek:

Seekõrd tull ette mitu säänest juttu, miä olli peris hõela sulõga kirja pantu ja noid ma hää hindega es kostita. Ku kirutaja olf hoolõ ja mõnuga umma tüüd tennü, sai tä avvuhinnas korgõ hinde. Õnnõs olf mitund muudu tundõga juttõ. Lustilidsõ luu eläjist vai inneskidsest aost tõie naaru suunukka. Naa jutu, kon kõnõldi uma latsõ-põlvõkotust, teksevä süäme lämmäs.

Sainasti Ene:

Aituma kõikilõ kirotajilõ! Mullõ miildü egäsugumadsõ kodojutu. Noid olf pallo ja inämbüs ka süä-mega kirotõdu. Nii mõnõki kujotuspildi tulli tutv ette. Hää olf lukõ ja umma latsõpõlvõ miilde tulõta. Pääle tuu trehväs lugõ-misõ aigu mitmit kõrdo säänsit sõnno, midä olõ-s ammu kuuldu. Põnnõv olf lukõ ka mõttõ-tiidüsilidsi arotluisi tuu üle, miä tuu kodo iks om.

Vaaba Janek:

Olli hindamisõ man hädän: küländ pallo olf haid juttõ, miä kõnõli eläjide pidämisest. Samal aol olõ ma vasta, et seo ilma aigu võro keelen õnnõ lehmä-talitamisõst piät kõnõlõma, nigu

vahtsõmbist asust es saanuki kõnõlda. A ma saa arvu kah, et ku jutu päälkiri om «Latsõpõlv», sis om rassõ kolhoos kuiki vällä jättä. Mullõ esihindäst miildüse säändse jutu, miä omma lihtsä. Hää, ku naarda saa, viil parõmb, ku ikkõ.

ERA hindajidõ kogo:

Jutu olli elost hindäst, tšekendi pilte lännu ja saadi lugõja nigu sinnä aigu. Ei tiia, kas kirotaja kai ERA muusigaküsimüisi kavva vai kiroti umast pääst, juttõ hädüst ja teedüst tuu ei putu. Alostus olf mõnikõrd parõmb ku tõnõ puul, kon naati faktõ üles lugõma. Olf haid pisiasju, näütüses esierälidses jaurami kujotaminõ. Ka kunagi koolõn tähtsä ansamblipill mandoliin olf eräle är tuudu. Oppajidõ tähtsä osa olf egä kõrd är nimmat.

2022. aastaga Uma Lehe jutuvõistlusõ võidujutu

Koh nukah?

KÕO LEO

Vinne aig olf üts kistumalda põnnõv aig nalamihi jaost. Õgapääväne elo olf täüs võimaluisi pallo tõsitsidõ ammõtnigõ üle nallä visada.

Taa lugu juhtu sis, ku Võro lihakombinaadi man määnest-ki vanna hoonõd maaha lahuti. Krusavikõga vinnati lahutat matõrjaali kombinaadi platsi päält är. A väreth olf jo kõgõ kiäki, kiä pidi kontrolma, et lihha vai muud hüäd-parõmbat vällä es viidänü.

No olf jälki Affast kutsutu mehe kõrd rooli olla. Ja väreth olf väega kuri valv-ja Miina. Tuu näkk, et Affa käve inne välläõitmist majah seeh ja kuigi nigu pagõsi auto mano nuka taadõ. No Miina pidi tä väreth muidoki kinni ja küsse kufalt, kohe tä tuu liha käkse.

Affa mõtõl veidü ja näüdäs ligembät nukka (timä kokuf kah veido): «A s-s-seia v-v-vast sai...» Võidurõõmsa näoga ronisi Miina kasti ja nakaš näüdätüst nukast kiviprahti lakja ajama. Kõhveld' kõrra aigu – ei midägi!

Affa kai tuud osavõtja näoga päält ja ku Miina uma joba veidü väsinü tsihvõrplaadi tõrrõlt timä poolõ käändse,

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

nõstsõ näpu pistü ja näüdäs hillõkõistõ tõistõ nukka: «A m-m-ma v-v-vist essü – õks s-s-sinnä n-n-nukka sai sös...»

Miina andsõ mehekesele es-sümise andis ja nakaš vahtsõst näüdätüst nukast vahtsõ hoolõga otsma. Kõhveld', kõhveld' – õks ei midägi!

Affa paistu eis jo inämb õnnõtu ku Miina – mõtõl, mõtõl ja sis selgü: «A ei, m-m-mul olf

m-m-massin säääl jo t-t-tõist-pite, h-h-hoobis t-t-tõsõl p-p-puul piät olõma!»

Miina kai timmä kahtlõja näoga, a Affa olf pallo tõsidsõ näoga, et tuu võlss võinu olla. No nakaš tä sis jo kolmandamast nukast otsma, eis jo peris väsinü – egas taa kivve seeh sobraminõ kerge tüü olõ-õs!

Affa kai timä huu väsumist päält ja lõpus rehäs käega: «A

v-v-vast t-t-tuu olf eelä, v-v-vast t-t-täämbä õs p-p-panõ-ki...»

Miina olf tuu ao pääle joba eiski arvu saanu, et timmä tahetas õnnõ ullist tetä, kobisi vihatsõlõ kuurma otsast alla ja kārät Affalõ kufalt, et olku tä siist kaonu.

A kas Affa periselt kah tuu kõrd midä vällä tõi vai es tuu-ki, tuust aolugu ei kõnõlõ...

Muna om targõmp ku kana

Olõ sündünü Valgamaal Taheva vallon Mustajõõ vee- ren Kalmi talon. Tuust aost, ku ma mälehtämä naksi, elli mi puul rätsepmeisteri Karla. Periselt olf tä säääl elänü joba inne mu sündumist, joba inne tõist ilmasõta.

Ammõtit olf tä opnu Riia liinah. Ummõl nii suurilõ ku latsilõ, nii miihile ku naisilõ. Olf ossa võtnu esiki edimädest ilmasõast. Tuud kül mitte sõavälä pääl, a vormirõivit ummõldõn. Tuust aost olf saina pääl Karla noorõst pääst tett pilt uhkõn tsaari ohvitseeri muhndrin, üleskäänetüisi vuntsõga.

Kundõsid käve peris pallo, kiä küsse rätseppä, kiä suumlasõ-Karlat. Viimäde nime perrä arvssi, et tä umgi suumlanõ, kiä kõnõlõs eesti

kiilt. A mu jaos olf tä lihtsäle Karla.

Sakõhe telliti rõivid tervele perrele. Sis tulti Karlalõ hobõsõga perrä ja tedä es olõ paar nädälit koton. Tuu olf mu jaos väega ikäv aig. Olli harinu kullõma tä muhhet juttu tervest ilmaelost. Tä kõnõl mukka ku umasugutsõga. Kuiki ma kõgõst häste arvo es saa, a põnnõv iks olf.

Ütskõrd küsse, et kost tulõva latsõ. Karla selef, et imä kötust. Kost nä sinnä saava? Esä and siimne ja imä pand kasuma ja nii nä tulõvagi nigu kürvidse põllõ all.

Kae, taa olf nii tähtsä uudis, et tormssi õkva vanaimäle kuulutama. Esiki võti küssü, kon poodin noid siimnit müvväs. Vanaimä kullõl tuu jutu är ja ütelf: «Kae no, latsõkõnõ – sa olõd targõmp ku ma. Ma tiidse, et latsi tuu iks kurg.»

Ku sai suurõmbas ja Karlal

jäi silmänägemine vähämbäs, sai ma tälle abis kah olla. Kõgõpäält ai niiti nõgla per-rä. Ildampa umbli joba nõpse ette ja peräkõrd sai massinaga umblõminõ kah selges. Karla lõigaš rõivast tükü vällä ja ma umbli massinaga kokko. Ku pääle sõta es olõ rõivit saia ja es olõ tuu jaos rahha kah, sis sai ma esäst perrä jäänüist rõivist hindäle vahtsõ. Saksa soldani tekist sai mullõ palitu.

Pääle rätsepätüü olf Karla kõva kalamiis. Ega minno üt-sindä jõõ viirde es lubata, a katõ pääle kokko andsõmi üte kõrralidsõ kalamehe mõõdu vällä. Üts olf nuur ja rummal, tõnõ kehväne ja puulpümme. Istsõmi kõrvuusi ja ma silmässä kattõ korki kõrraga. Ku Karlal kala võtsõ, sis ma hõiksi: «Tõmba!» Nii kävemi kuun kalal aastid.

Kõrd küsse Karla käest, et mille tä naist ei olõ võtnu. Tuu

pääle kostsõ tä, et seo om am-mõdi viga. Lähembält seleten tulf vällä, et nii mõnigi preil-na tulf Karla mano ka väiku tagamõttõga. A mõõduvõtmisõ man tulli kumõruisi kõrval kõvõrusõ kah vällä ja nii es levväki tä tuud õigõd.

A elo lätš edesi, es olõ väega vikagi, nikani ku ütelf pääl pidimi umast kotost är minemä. Tuu olf meile kõigilõ väega rassõ, Karlalõ kah. Õnnõs sai tä naabri puult hindäle sängüasõmõ.

Ku ütškõrd iildampa kodo-kanti trehvisi, olf Karla säältki lannü. Olf lannü puhkama. Lätsi tälle küllä Laanõmõtsa kalmuaid. Pikä otsmisõ pääle löüde väiku tahvli, kon olf kiri: Karl Soomlane. Tuu olf-gi tä perisnimi. Panni kündle palama ja suuvsõ: «Hääd tiid sullõ, kallis sõbõr!»

LEINUSÕ ARVO

Parm tsuskas

Nalapildiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.

Tossu Tilda pajatus

Ravvast hamba

Perämädsen latsiaiarühmän nakkas latsil pääle suur hambidõ vahetus. Piimähamba tulõva är ja perishamba nakkasõ kasuma. Keväjäs olf õnnõ mõni ütisk lats, kel hambit viil är es olõ tulnu. Noidõ hulgan ka väiku Eve. Latsõ imä arvas, et kül nuu hamba esi tiidvä, kuna väl-lä tulõma nakkasõ, a latsiaian soovitõdi iks hambatohtriõ ette näüdädä.

Nii olf-gi Eve ütelf hummogul vanaesäga hambatohtri ussõ takan. Tuukõrd olf hambatohtri uulidsa veeren edimäde kõrra pääl, nii et läbi aknõklaasi olf nätä, kes järekkõrran uut.

Vanaesä sõsar juhtu müüdä minemä ja nägi, et täl veli om uma latsõlatsõga kah säääl. Lätš sis uurma, mis tetäs. Ku tä teedä olf saanu, kuis lugu om, ütelf Evele: «Tii suu vallalõ,

ma kae!» Lats es julgu vana-tädile vasta vaiõlda. Tuu vaof üte hamba pääle, hammas tegi krõks ja sattõ är. Vaof sis viil tõsõ hamba pääle, tuu tulf kah är. Tädi andsõ hamba Evele ja ütelf, et visaku nuu aho otsa ja ütelf: «Viruskundra, ma anna sullõ luuhamba, sa anna mullõ raudhammas vasta!»

Eve kostsõ vasta, et täl laiutas koton õnnõ gaasipliit. A tuust jutust es tii vanõmba inemise vällägi.

Ku Eve vanaesäga kodo poolõ lätš, tükse täl ikk silmä. Tälle tulf miilde üle tii vinlane Vanka, kellel olli raudhamba, ja nuu olli kõkkõ muud ku ilosa.

Hirmust huulmada naksi vällätulnuidõ hambidõ kotsilõ õigõ pia väiku riisiteräkese kasuma. Sügüsedses kuulimine-kis olli Evel hamba jäl suun ja miil rõõmsa.

TOSSU TILDA

Latsilõ

Vastus saada üte nädäli Joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee vai postiga: Uma Leht, Tartu 48, 65609 Võro.

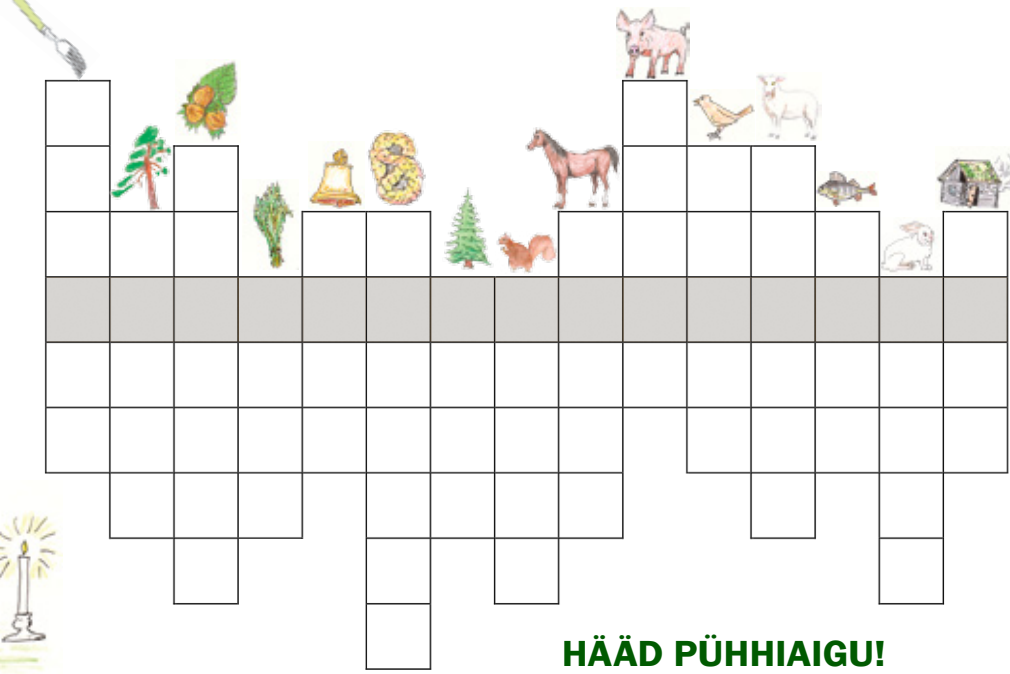
Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs. Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit välläandit. Latsinukka tugõva' Võro instituut ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastus: küünäl.

Avvohinna saa FEODOROV LIINA (12) Vahtsõliinast.

Tii' är ristsõna! Vastussõs saat teedä' üte as'a, midä miildüs mõnõlõ jõulupühhi aigu meisterdä'.

HÄÄD PÜHHIAIGU!

Muda Mari pajatus

Sääne vällävaliminõ

Ma kuuli raadiost, et söõgi-kraam lätst poodih kõrrast kalimbas. Egä kõrd, ku inemine puuti lätst, om jälki hinda mano pantu. Ku alosainõ omma kalimba, sös tulõ rehkendä, et ka supi iist, mis noist keedetäs, tulõ tükki maad inämb rahha vällä kävvü.

A omma olõmah inemise, kiä mõistva ruuga kiit täpsele sama raha iist nigu aasta tagasi. Vai

mis näil üle jääs, ku süvvä piät tegemä. Nuu omma koolikoka. Et riigi puult koolilatsilõ antava söõgira ha nummõrd suurõmbas kergütä, olf vaia valitsusõ eräkundõl kokko leppü ja pääle kümne miljoni mano anda. A es leütä niipallo rahha. Tuu raha jaetas hoobis latsitoetusõs, noilõ perrile kah, koh vanõmba tiinvä kimmäst palka ja saassi niisama kah toimõ. Seokõrd sös sääne vällävaliminõ.

MUDA MARI

Jah, niimuudu saatus miika mæng: pühapäävä suuvsõ miis mullõ õnnõ juubõli puhul, iispäävä es olõki tedä inämb telefoni vasta võtman. Kahju.

Kimmäst võrukõist
PLOOMI KALJUT
Koiolast
(peräotsan Põlvast)
mäletäs Pulga Jaan tõistpuult Võrru.